

Saksbehandler:
carine.gronholz@udir.no

Referanse:
2024/6072

Referat fra møte i faglig råd for teknologi- og industrifag

Dato: 23.10.2024, kl. 09:00 – 14:00

Sted: Utdanningsdirektoratet

Rådsmedlemmer:

Medlem	Varamedlem	Deltok på møtet
Arbeidstakersiden		
Kristian Ilnér Fellesforbundet	Peter Hansen Fellesforbundet	Kristian Ilnér Fellesforbundet
Cathrine Ulvøy Fellesforbundet	Kai Johansen Fellesforbundet	Cathrine Ulvøy Fellesforbundet
Kim Tomas Klevengen Forbundet Styrke	Nina B. Helland Forbundet Styrke	Kim Tomas Klevengen Forbundet Styrke
Håvard Bovim Galtestad Yrkestrafikkforbundet	Vara mangler	Meldt forfall
Gunnar Amland Norsk Sjømannsforbund	Arne Presterud Norsk Sjømannsforbund	Meldt forfall
Bendik Flomstad Fagforbundet	Roy Rindal Fagforbundet	Bendik Flomstad Fagforbundet
Arbeidsgiversiden		
Tone Kjertsi Belsby Norsk Industri	Vidar Lande Norsk Industri	Tone Kjertsi Belsby Norsk Industri
Hans Petter Rebo Norsk Industri	Tove Lange NHO Mat og Drikke	Hans Petter Rebo Norsk Industri (deltar frem til lunsj)
Evelyn Blom-Dahl NHO Sjøfart	Elin Gudmundsen KS	Evelyn Blom-Dahl NHO Sjøfart
Benedikte Abrahamsen Offshore Norge	Bergljot Emilie Attwooll Offshore Norge	Benedikte Abrahamsen Offshore Norge (deltar digitalt)
Jone Klingsheim Norges Lastebileier-Forbund	Leif Aasum Spekter	Jone Klingsheim Norges Lastebileier-Forbund
Vidar Strande Norges Bilbransjeforbund	Egil Steinsland Norges Bilbransjeforbund	Vidar Strande Norges Bilbransjeforbund
Skoleeier		
Kristina Rabe KS	Jan Erik Rismyhr KS	Kristina Rabe KS
Sissel Brusegård KS	Rolf Årdal KS	Sissel Brusegård KS
Lærerorganisasjon		
Erik Lysenstøen Utdanningsforbundet	Jens Are Jensen Utdanningsforbundet	Erik Lysenstøen Utdanningsforbundet
Liv Bertelsen Utdanningsforbundet	Vidar Karlsen Utdanningsforbundet	Liv Bertelsen Utdanningsforbundet

Ellen Møller Skolenes Landsforbund	Roar Danielsberg Skolenes Landsforbund	Ellen Møller Skolenes Landsforbund
Elevrepresentasjon		
Casper Clausen Elevorganisasjonen	Ingen vararepresentasjon	Casper Clausen Elevorganisasjonen
Andre organisasjoner		
Carl Fredrik Nordstrand Forsvaret (observatør)	Ingen vararepresentasjon	Carl Fredrik Nordstrand Forsvaret (observatør)
Utdanningsdirektoratet		
Carine Gronholz		Carine Gronholz
Eirik Bertelsen, sak 59		Eirik Bertelsen, sak 59
Eksterne deltakere		
Trond Helge Henriksen SOTIN, sak 59		Trond Helge Henriksen SOTIN, sak 59
Eskil Johnsrud Sæterlien NHO Transport, sak 59		Eskil Johnsrud Sæterlien NHO Transport, sak 59

Dagsorden:

- Sak 58/2024 Godkjenning av innkalling og dagsorden
- Sak 59/2024 Forslag om endring i læreplanen for vg3 yrkessjåførfaget
- Sak 60/2024 Utvikling av handlingsplan for digital kompetanse og infrastruktur i fag- og yrkesopplæringen
- Sak 61/2024 Prioritering for utvikling av læremidler innenfor smale fagområder 2025
- Sak 62/2024 Innspill til tradisjonshåndverksfag som utløser ekstra tilskudd til lærebedrifter
- Sak 63/2024 Forslag om å endre navnet på vg3 platearbeiderfaget til vg3 metallkonstruksjonsfaget | Utkast til anbefaling til KD inkl. utkast til høringstekst
- Sak 64/2024 Orientering | Utvikling av støtteressurser på læreplan og vurdering i modulstrukturert opplæring (VOV) – status på arbeidet
- Sak 65/2024 Orientering | Forsøk skriftlig-muntlig eksamen
- Sak 66/2024 Orientering om sysselsettingsstatus for fagutdannede 2022 og 2023
- Sak 67/2024 Orientering | Gjennomføring av videregående opplæring
- Sak 68/2024 Orientering | Status utredning av forslag om nytt lærefag i byggheis
- Sak 69/2024 Rådsmøter vår 2025
- Sak 70/2024 Eventuelt

58/2024 Godkjenning av innkalling og dagsorden

Vedtak

FRTEK godkjente innkalling og dagsorden.

59/2024 Forslag om endring i læreplanen for vg3 yrkessjåførfaget

Introduksjon

Utdanningsdirektoratet (Udir) har mottatt forslag om endring av læreplanen for vg3 yrkessjåførfaget fra flere bransjeorganisasjoner, inkludert NHO Transport, NHO Transport og logistikk, Norges Lastebileier-Forbund, Hovedorganisasjonen Virke, Fellesforbundet, Yrkestrafikkforbundet og Sotin.

Forslaget har som mål å gi lærlinger opplæring i både person- og godstransport, med sertifikat for begge typer kjøretøy. Forslagsstillerne argumenterer for at dette vil øke arbeidsmobiliteten og kompetansen blant fagarbeidere i transportsektoren.

Eskil Johnsrud Sæterlien (NHO Transport) introduserte forslaget, hovedpunkter:

- Gods- og persontransport er samfunnskritiske tjenester.
- Behovet for bussjåfører er økende, mens i dag er bussjåfør karrierevalg nr. to eller tre.
- Utdanningstilbudet samsvarer ikke med næringslivets behov, ergo tok de initiativ med brev til KD.
- I dag må man velge enten eller gods- eller persontransport. Stor andel velger godstransport, «tøffere» å kjøre lastebil enn buss (unge søkere).
- Før tok man førerkort klasse B i forsvaret. Dermed mange menn i 60-årene som er bussjåfører i dag.
- Ønsker ikke at alle skal/må ta begge førerkortene, men ønsker at alle skal få muligheten. Få flest mulige til å ta førerkort mens de er under opplæring. Det vil gagne samfunnet og være positivt for mobiliteten i arbeidslivet. Bransjen ønsker å beholde de som velger faget i yrket og legge til rette for at de skal ha en karriere bak rattet.
- Flere bussjåfører vil også gagne fylkeskommunene, som har ansvar for både videregående opplæring og kollektivtrafikk.

Trond Helge Henriksen (SOTIN) utdypet forslaget:

- I tillegg til forslag om dobbel førekortpakke: forslag om kryssløp fra vg1 salg, service og reiseliv (SSR) til vg2 transport og logistikk. Begge førerkort vil også styrke kompetansen til dem som evt. krysser fra SSR.
- Når SOTIN jobber med rekruttering til transportbransjen har de to målgrupper: Lærlinger og voksne.
- Andelen voksne som ønsker å ta yrkessjåførfaget øker. For den målgruppen er det kanskje enda mer attraktivt å ha full førekortpakke.
- Ønsker å se på muligheter for å modulstruktureres yrkessjåførfaget.

Eirik Bertelsen i Udir presenterte utredningsarbeidet så langt:

- Kort om fagfornyelsen, flytting av fagfeltet fra utdanningsprogrammet salg, service og reiseliv (SSR) til teknologi- og industrifag (TEK), vg2 transport og logistikk.
- Dokumentert behov for kompetanse (persontransport og logistikk).
- For lav rekruttering.
- Mange tar fagbrevet, men majoriteten via praksiskandidatordningen.
- To forslag til tiltak (1: kryssløp fra SSR til vg2 transport og logistikk og 2: full førekortpakke), som begge handler om å løse mange av de samme utfordringene. Derfor ses disse sakene i sammenheng.
- Bransjen ønsker økt rekruttering til buss og større mobilitet i yrkeslivet (gjennom begge førerkort).
- Flere tiltak er allerede igangsatt: nye opplæringslov med nye rettigheter, fullføringsretten og ikke minst rekvalifiseringsretten for voksne.
- Rettighetsutvidelser for videregående opplæring gir voksne rett til å fullføre og rekvalifisere seg. Når flere voksne får rettigheter vil disse også være aktuelle å rekruttere inn i videregående opplæring, blant annet til lærefag innen transport og logistikk.
- Modulstrukturering: logistikkfaget er allerede modulstrukturert. Vurdere å modulstrukturere yrkessjåførfaget; hvordan kan det påvirke rekrutteringen?
- Vurdere om det er flere tiltak som kan være aktuelle.
- Siden yrkessjåførfaget ligger under landslinjeordningen, må Udir i denne saken også ta hensyn til andre forhold, stikkord:
  - landslinjeordningen er finansiert gjennom statsbudsjettet
  - kapasitet i fylkeskommunene

Prosess:

- FRTEK har gitt faglig vurdering og anbefaling til kryssløp-forslaget
- Nå ønsker Udir FRTEKs vurdering av forslaget om full førerkortpakke
- Udir ser på begge anbefalingene samlet og gjør en felles vurdering

Spørsmål til faglig råd

Etter mandat og retningslinjer for samarbeid faglige råd og Udir skal de faglige rådene ha avgjørende innflytelse på det faglige innholdet. Ifølge mandatet innebærer dette at myndighetene skal legge til rette for å iverksette forslag til endringer i læreplaner på vg3 dersom de ikke er i strid med opplæringsloven eller forskrifter, ikke har større økonomiske konsekvenser og ikke har vesentlige konsekvenser for innholdet eller strukturen på vg1 og vg2.

Vi ber faglig råd for teknologi og industrifag om å vurdere følgende spørsmål i forbindelse med forslaget om opplæring i begge førerkortklassene for person- og godstransport i vg3 yrkessjåførfaget:

- Hvilke fordeler og ulemper ser dere for lærlinger, fylkeskommuner og lærebedrifter?
- Vil en endring i læreplanen påvirke strukturen på vg1 og vg2, og er det økonomiske konsekvenser knyttet til forslaget?
- Finnes det alternative løsninger som kan oppnå de samme målsetningene som forslaget?
- Har dere andre innspill og synspunkter på forslaget?

Frist: 6. november 2024 til eirik.bertelsen@udir.no

Diskusjon og innspill fra rådet

Den påfølgende diskusjonen i rådet omhandlet følgende tematikk og problemstillinger:

- **Godstransport og persontransport har ulik attraktivitet blant unge**
  - «Tøffere» å kjøre lastebil enn buss
  - Lønn og rammebetingelser
  - Flere yrkessjåfører innen godstransport ønsker å bytte til persontransport utover i yrkeslivet
  - Buss-bransjen har ikke vært like flinke som godstransport-bransjen til å markedsføre og rekruttere til yrket
- **Viktig å opprettholde god kvalitet på opplæringen**
  - Spørsmål om dobbel førerkortpakke også betyr behov for mer opplæring innen det andre kjøretøyet, at tiden man har til opplæring må fordeles på to typer kjøretøy, kan det gå utover kvaliteten?
  - Litt ulike oppfatninger vedr. om det å kjøre buss eller lastebil stort sett er «det samme», om det er behov for mye ekstra-opplæring eller ikke dersom man tar begge førerkort
- **Spørsmål om kapasiteten på lærerkrefter**
- **Spørsmål om motivasjon og kapasitet i elevgruppa til å ta begge førerkort** (litt ulike oppfatninger om dette blant møtedeltakerne)
- **Viktig å koble på Statens Vegvesen**, må være samsvar mellom læreplan og trafikkopplæringsforskriften
- **Vedr. de to forslagene i sammenheng (kryssløp og dobbel førerkortpakke)**
  - Kryssløp fra vg1 SSR til vg2 transport og logistikk er et viktigere tiltak for å øke rekrutteringen enn dobbel førerkortpakke
  - Spørsmål om hvorfor ikke kryssløp-saken kan behandles uavhengig av forslaget om dobbel førerkortpakke, FRTEK har jobbet for å få på plass et kryssløp over lang tid
  - Viktig med valgmuligheter for eleven, som taler for både kryssløp og dobbel førerkortpakke
  - Kryssløp kan også bidra til å forebygge frafall pga. flere valgmuligheter
- **Vedr. mulig modulstrukturering av yrkestransportfaget**

- Interessant tiltak som kanskje kan medføre at flere voksne velger den karriereveien; det kan være en løsning som kan dekke deler av intensjonen.
- Spørsmål om modulstrukturering av læreplanen (potensielt kortere løp) kan ha som konsekvens at flere unge venter til de er 19 år og velger modulstrukturert opplæring fremfor 2+2-modellen
- **Valgmuligheter vs. reel kompetanse når man bytter fra gods- til persontransport i yrkeslivet**
  - Dersom man får dobbel førekortpakke gjennom opplæringen, starter man jo uansett som yrkessjåfør innen ett av kjøretøyene og jobber som det noen år. Dersom man f.eks. bytter fra gods- til persontransport etter 5 år, er det ikke sikkert det hjelper at man tok dobbelt førerkort for 5 år siden – man må uansett trene seg opp igjen på yrkessjåførkompetansen innen buss
  - Ren førekortutvidelse er ikke en stor kostnad når du er 25 år, enkelt og billig
- **Økonomi og kapasitet på landslinjene**
  - Manglende økonomi til å ta inn alle søkerne i dag, dette er den største flaskehalsen for rekrutteringen i dag
  - Dimensjonering, vg2-tilbud begrenses av landlinjeplasser
  - Fylkeskommunene bidrar også økonomisk til landslinjene, en utvidelse betyr også økt belastning for fylkeskommunene
  - Utfra utstyr og kjøretøy er det kapasitet på landslinjene (bussene står klare)
  - Evt. utvidelse av kapasiteten på landslinjene, betyr også økt behov for lærerressurser

Noen avrundende kommentarer fra saksbehandler i Udir

- Inntak og kapasitet på landslinjene er et viktig tema
- De to forslagene ses i sammenheng siden temaet er komplekst, spesielt da faget ligger under landslinjeordningen. Udir tar utfordring med rekruttering av kompetanse på alvor, og det er derfor viktig å gjøre en helhetlig vurdering av hvordan vi best kan møte utfordringen.
  - Må se på bredden av tiltak
  - Ett tiltaket trenger ikke å utelukke at annet

Vedtak

Erik Lysenstøen (Utdanningsforbundet) og Jone Klingsheim (Norges Lastebileier-Forbund) formulerer et utkast til innspill fra FRTEK på bakgrunn av diskusjonen i rådsmøtet. Utkastet sendes på internhøring til rådet. Etter innarbeiding av tilbakemeldinger fra internhøringen, sender AU innspillet til saksbehandler i Udir innen fristen.

60/2024 Utvikling av handlingsplan for digital kompetanse og infrastruktur i fag- og yrkesopplæringen

Introduksjon

Carine Gronholz (Udir) orienterte om saken. Viser til sakn 51/2024 i rådsmøtet den 4/9-2024: [Referat-radsmote-FRTEK-04.09.2024-1.pdf](#). Arbeidsutvalgene i de faglige rådene foreslo på fellesmøtet den 25/9-24 at det opprettes en arbeidsgruppe på tvers av faglige råd til arbeidet med handlingsplanen. For FRTEK stiller Hans Petter Bøe Rebo i arbeidsgruppa. Arbeidsgruppa skal utarbeide et problemnotat som beskriver temaer og utfordringer som handlingsplanen bør favne. Problemnotatet legges frem for alle faglige råd våren 2025 med mulighet for å gi ytterligere innspill, spesielt det som er relevant for de enkelte utdanningsprogrammene.

I dagens rådsmøte er det mulighet for rådet å spille inn temaer som arbeidsgruppa kan jobbe videre med.

Spørsmål til faglig råd

- Hvilke *temaer* mener dere må tas med i videre arbeid med en handlingsplan for fag- og yrkesopplæring om digital kompetanse og infrastruktur, herunder tilgang til teknologi og utstyr?
- Innspill til hovedutfordringer i dag – hvor er det størst behov for tiltak utfra dagens situasjon? Her er vi ute etter utfordringer i fag- og yrkesopplæringen mer generelt (og ikke spesifikt per utdanningsprogram)
- Innspill til rapporter, prosjekter, andre prosesser e.l. til innsiktsarbeidet i første fase?

Frist: 31. oktober 2024 til carine.gronholz@udir.no

Diskusjon og innspill fra rådet

- Brudd opplæring i skole og opplæring i bedrift. Tips om Heldal-prosjektet
- Rogaland og Vestfold har etter det prosjektet gitt tilgang til Feide, tilgang til programvare, kan kjøpe digitale læremidler, kjøpe PC
- Utviklet færre digitale læremidler på studieforberedende enn til FY. Men finnes masse bra fra bransjene, bør få ordning på det
- Lik infrastruktur
- Bedriftene: velger egne IT-programmer. Viktig med tilgang på PC og at de får levert inn sine rapporter i et kjent system
- det bedriftsspesifikke kommer vi ikke utenom, programmer til CNC-maskinering osv.
- Samarbeid med Fagskolen, rød tråd i fortsettelsen. Mye tilbud i fagskolen er nettbaserte. Hvordan bruke verktøy, inkl. videokonferanse. Bør være rød tråd her.
- Lære om programmering allerede på barneskolen. Grunnkompetanse.
- Digitalisering skal inn overalt. Ulik grad av digi i bransjene de skal ut i. Hovedutfordring: kompetansen til lærerne. Mange av YF-lærerne sitter langt fra bedriftene. Ikke kjennskap til hvor fort det går der ute.
- Lærerne. Større del av hverdagen. Etterutdanningsprogram. Koble bransjeorg inn i utdanningsprogrammet? Er du vgo kan du få dette gratis (det bransjen har utviklet). MEN: ingen som bruker (travel hverdag). Bruke bransjen til å levere etterutdanningen.
- Inntrykk av at Regjeringen/KD famler litt, satse på digitalt eller tilbake til bøker og det analoge
- Arbeidslivet: ha med vurdering av hvilke utfordringer digitalisering av arbeidsprosesser og arbeidsdeling har av konsekvenser for partssamarbeid. Overvåkningssystemer, HMS, psykisk stress og fremmedgjøring
- Må ha med lærersiden, også de som er fagarbeidere. Lenge siden de var ute.
- EVU Udir må være mer på digi, teknologi
- Samarbeid på Kongsberg: vgo og bransjen: Verksted: K-tech. Yrkesskolelærerne inn der til etterutdanning. Suksess (senteret), men blir ikke brukt til EVU. NB: trygge omgivelser. Fylkeskommunen må sette en dytt. Og bransjen må melde seg på. De må fortelle skolen hva de trenger.
- Dokumentasjon, lære å dokumentere. Ikke rettet for yrkesfag. Verktøy for det. Normalt på helsefag, men ikke TEK. Det finnes sier noen. Trenger det i skolen. OLKWeb i skolen.
- KI
- Forberedelsesdel til fagprøve og bruk av KI. Viktig å se på det. Hvordan bruke KI. Hvordan bruke og ikke misbruke.
- Og system for dokumentasjon der de kan ta med seg de har lært fra vg1 helt ut til læretiden. Bruke samme systemet helt inn i læretiden
- FK: etterutdanning. FK får tilskudd, yf-lærer 2 og hospitering. Men utfordringen er å få dette til å gli/ til å virke sammen. Dette sliter mange med. Det er ikke nok krav. Nå skal disse ordningene inn i en ordning.

Oppsummert mener FRTEK at man må fokusere på de gode verktøyene og evnen til å ta dem i bruk.

Vedtak

FRTEK tok saken til orientering. Punktene under «diskusjon og innspill fra rådet» kan sendes til arbeidsgruppa for handlingsplanen.

61/2024 Prioritering for utvikling av læremidler innenfor smale fagområder 2025

Introduksjon

Kristian Ilner (leder FRTEK) og Carine Gronholz (Udir) orienterte om saken. I arbeidet med utlysningen for 2025 ber direktoratet de faglige rådene om innspill til vg2 og/eller vg3-løp i skole som ikke har fått tildeling. Prioriteringen skal inneholde:

- tre fag/fagområder som settes opp i prioritert rekkefølge
- en kort begrunnelse for prioriteringen.

Frist: 15. november 2024 til bente.tronrud@udir.no

Diskusjon og innspill fra rådet

- Vg2 industrideknologi, vg2 Arbeidsmaskiner er de eneste vg2-løpene som er aktuelle nå da de øvrige vg2-løpene enten har nok læremidler eller er blitt prioritert i fjor. Det er også et stort behov for læremidler innen disse to programområdene.
- Vg2 Maritime fag er også relevant, men det er noe prematurlt da man må avvente en pågående revisjon av STWC-konvensjonen som vil få konsekvenser for innholdet i opplæringen.

Vedtak

FRTEK foreslår følgende prioritering av fag/fagområder:

1. Vg2 Industrideknologi
2. Vg2 Arbeidsmaskiner
3. (Vg2 Maritime fag)

AU i FRTEK får fullmakt til å utarbeide en begrunnelse for prioriteringen på bakgrunn av innspillene i møtet, som sendes til Udir innen fristen.

62/2024 Innspill til tradisjonshåndverksfag som utløser ekstra tilskudd til lærebedrifter

Introduksjon

I tilbudsstrukturen for fag- og yrkesopplæringen finner vi fag som ivaretar tradisjonelle håndverksfaglige teknikker, metoder og materialer. Fagene blir vurdert til å ha en kulturell verdi. Det er derfor av samfunnsmessige årsaker viktig å videreføre kunnskapen, på tross av at fagene har et lite rekrutteringsbehov.

Fylkeskommunen gir et ekstra tilskudd per år for læretiden i bedrift for verneverdige tradisjonshåndverksfag. De fleste av lærefagene som utløser ekstra tilskudd til lærebedrifter hører til utdanningsprogrammet Håndverk, design og produktutvikling.

Utdanningsdirektoratet avgjør, etter innspill fra Sekretariatet for små og verneverdige fag (SSV) og de faglige rådene, hvilke fag som skal regnes som tradisjonshåndverksfag. Listen over lærefag publiseres årlig av Udir.

Listen ble grundig gjennomgått høsten 2021 i forbindelse med innføring av ny yrkesfaglig tilbudsstruktur og fagfornyelsen. I lys av arbeid i regi av vernemyndigheter som bevaringsstrategien for kulturhistorisk verdifulle kirkebygg og Riksantikvarens arbeid med en Håndverkerstrategi, ønsker

Spørsmål til faglig råd

Er det lærefag utover de som står på listen, som faller inn under kategorien tradisjonshåndverksfag, og som Udir bør vurdere å føre inn på listen for 2025?

Frist: 13. november 2024 til jorunn.teien.leegaard@udir.no

Diskusjon og innspill fra rådet

Bred enighet i rådet om at flere av de tradisjonelle industrihåndverksfagene bør komme inn på listen. Videre mener rådet at kriteriene ikke bør begrenses til tradisjonshåndverksfag, men også bør favne nyere fag som er små og sårbare fordi det finnes så få fagmiljøer som kan ta vare på dem. Noen fag som kom opp i diskusjonen i møtet: Modellbyggerfaget, grafisk produksjonsteknikk, industritapetsererfaget, polymerkomposittfaget.

Vedtak

AU skriver et utkast med relevante fag fra teknologi- og industrifag inkl. begrunnelse, som sendes på internhøring til rådet, før det sendes inn til Udir innen fristen.

63/2024 Forslag om å endre navnet på vg3 platearbeiderfaget til vg3 metallkonstruksjonsfaget | Utkast til anbefaling til KD inkl. utkast til høringstekst

Introduksjon

Viser til forslaget fra Opplæringskontoret for industrifag i Rogaland (OFIR) om å endre betegnelsen på vg3 platearbeiderfaget til vg3 metallkonstruksjonsfaget. Saken ble behandlet i de to foregående rådsmøtene, se sak 34-2024 fra rådsmøtet 30/5-24 og o-sak 56-2024 b fra rådsmøtet 4/9-2024 vedlagt.

Involvering av faglig råd i prosessen

Som beskrevet i Mandat og retningslinjer for samarbeidet mellom SRY, faglige råd og Utdanningsdirektoratet 2021–2025, kap. 6.2, skal myndighetene legge særlig stor vekt på forslag og anbefalinger fra de faglige rådene om endringer på vg3. Videre skal de faglige rådene kunne delta i flere deler av saksforberedelsen. Videre skal myndighetene legge særlig stor vekt på forslag og anbefalinger fra de faglige rådene om endringer på vg3.

Det betyr at de faglige rådene skal:

1. vurdere om det foreligger nok informasjon om forslaget til at rådet kan gi råd til Utdanningsdirektoratet
2. **bidra til å utforme en anbefaling til Kunnskapsdepartementet om hvorvidt saken skal sendes på høring**
3. **involveres i utformingen av høringstekster**
4. bistå Utdanningsdirektoratet med å oppsummere høringen og utarbeide en endelig anbefaling til Kunnskapsdepartementet

Spørsmål til faglig råd

Vi er nå på punkt 2 og 3 i prosessen og ønsker derfor innspill fra FRTEK til utkast til anbefaling til KD og utkast til høringstekst.

Frist: 31. oktober 2024 til carine.gronholz@udir.no

Diskusjon og innspill fra rådet

FRTEK hadde innspill til et par justeringer, som ble tatt til etterretning på møtet.

Vedtak

FRTEK støtter anbefalingen og høringsteksten om å endre navnet på vg3 platearbeiderfaget til vg3 metallkonstruksjonsfaget.

64/2024 Orientering | Utvikling av støtteressurser på læreplan og vurdering i modulstrukturert opplæring (VOV) – status på arbeidet

Introduksjon

Fra august 2024 tilbys 13 lærefag som moduler for voksne i videregående opplæring (VOV) som et nytt opplæringsløp. En gjennomgående tilbakemelding i høringen på vurderingsordninger i modulstrukturert opplæring (VOV) var at det er et stort behov for kompetanseheving av ulike aktører og støtteressurser knyttet til innføringen av dette opplæringsløpet, spesielt på vurdering.

Vi viser til tidligere dialog og innspill fra de faglige rådene om behov for utvikling av støtteressurser. I tillegg har vi fått innspill fra fylkeskommunene på hvilke behov de har, der spesielt kompetansepakker har blitt løftet frem som et ønske.

Det er utviklet tre kompetansepakker for å støtte innføringen av nye læreplaner på vg3 opplæring i bedrift, med et spesielt fokus på læreplanforståelse og vurderingspraksis. Vi har vurdert at det er hensiktsmessig å bygge ut og tilpasse eksisterende kompetansepakke for lærebedrifter slik at denne også kan benyttes til kompetanseheving for aktører i det modulstrukturerte opplæringsløpet. Vi mener det vil være flere fordeler med en slik løsning. Blant annet har lærebedrifter en sentral rolle i dette opplæringsløpet, og det vil være temaer i dagens kompetansepakke som er relevant for det modulstrukturerte løpet.

Videreutvikling av kompetansepakker

Udir tar sikte på å lyse ut et oppdrag for å få hjelp fra et fagmiljø til å videreutvikle innhold og tilpasse ressurser i dagens kompetansepakke. Målsetningen er å få et fagmiljø på plass før jul, og at arbeidet skjer i 2025. Vi vil vurdere behovet for andre typer ressurser utover kompetansepakke.

Vi har god erfaring med å involvere de faglige rådene og få innspill i arbeidet med kompetansepakker. Vi ønsker derfor å komme tilbake med en sak om hvordan de faglige rådene ønsker å bli involvert i dette utviklingsarbeidet, når fagmiljøet er på plass. I tillegg vil fylkeskommunene og praksisfeltet involveres i arbeidet.

Vedtak

FRTEK tok saken til orientering.

65/2024 Orientering | Forsøk skriftlig-muntlig eksamen

Våren 2025 prøver Utdanningsdirektoratet for første gang ut skriftlig-muntlig eksamen i yrkesfag på vg3-nivå i renholdsoperatørfaget og kokkfaget. Forsøket gjennomføres i totalt tre ganger: vår 2025, høst 2025 og vår 2026. I forkant av forsøket utarbeides det eksempeloppgaver og vurderingskriterier i fagene som skal være med i forsøket. Kandidatene skal ha mulighet til å velge om de ønsker å melde seg opp til skriftlig-muntlig eksamen eller til ordinær skriftlig eksamen. På sikt kan skriftlig-muntlig eksamen være et alternativ til dagens sentralt gitt skriftlige eksamen i yrkesfag.

Diskusjon og innspill fra rådet

- Bred enighet om at dette er et velkomment forsøk
- Spørsmål om det er mulig å melde inn forslag til flere fag | Svar fra Udir om at det er mulig, men at Udir også kommer tilbake til alle rådene med en felles prosess for dette

Vedtak

FRTEK tok saken til orientering.

66/2024 Orientering | Sysselsettingsstatus for fagutdannede 2022 og 2023

Introduksjon

Sysselsettingsstatus for fagutdannede er årlig statistikk fra Udir. Statistikken tar utgangspunkt i to og to kull nyutdannede fagarbeidere som slås sammen, og viser om de er i arbeid, i utdanning eller utenfor arbeid og utdanning per november første år og tredje år etter at de har oppnådd sluttkompetanse.

Hovedfunn

- Over 83 prosent av de nyutdannede var i jobb ett år etter fag- eller svenneprøven, en økning på omtrent ett prosentpoeng fra i fjor. Samtidig er andelen som er i utdanning ett år etter at de bestod fag- eller svenneprøven tilsvarende lavere, sammenlignet med i fjor. Andelen som er utenfor arbeid eller utdanning er stabil.
- Blant lærlingene var omtrent 77 prosent i jobb, mens prosentandelen er høyere for praksiskandidatene med 96 prosent.
- Bygg- og anleggsteknikk har høyest andel nyutdannede i jobb (88 prosent).
- Blant fylkene er det Innlandet som har høyest sysselsettingsgrad blant de nyutdannede (87 prosent).

Diskusjon og innspill fra rådet

- NHO Sjøfart ser nærmere på tallene for matrosfaget, der andelen som er utenfor utdanning og arbeid er relativt høy
- Høy sysselsettingsgrad innen grafisk produksjonsteknikk – interessant å ha med i den pågående utredningen om de grafiske fagene

Vedtak

FRTEK tok saken til orientering.

67/2024 Orientering | Gjennomføring av videregående opplæring

Introduksjon

Gjennomføring av videregående opplæring er en del av Udirs årlige statistikk. Gjennomføringen måles ved

- Fem år etter påbegynt vg1 for studieforbereidende
- Seks år etter påbegynt vg1 yrkesfag

Indikatoren for gjennomføring i videregående opplæring produseres av Statistisk sentralbyrå

Hovedfunn

Den langvarige trenden med at flere og flere elever fullfører og består videregående opplæring fortsetter også for 2017-kullet. Den største endringen fra i fjor er at flere gjennomfører på normert tid.

- 82 prosent av elevene fullførte med studie- eller yrkeskompetanse.
- Flere elever fullførte på normert tid.
- Gjennomføringsandelen er høyest i Oslo og Rogaland.
- 12 prosent av unge i alderen 16–25 år er uten og utenfor vgo.
- Andelen unge uten og utenfor videregående øker for første år på lenge.
- Ukrainske flyktninger kan være en del av forklaringen.

Diskusjon og innspill fra rådet

- Maritim: mye frafall er pga. mistrivsel – løftes som egen sak i neste rådsmøte
- Lærere har mistet autoriteten
- Ønske om å se tall per lærefag

Vedtak

FRTEK tok saken til orientering.

68/2024 Orientering | Status utredning av forslag om nytt lærefag i byggheis

9. oktober arrangerte Udir dialogmøte om utredning av forslaget fra Cramo AS om å etablere et nytt lærefag eller ny fordypning i byggheis. I møtet deltok representanter fra UCO, Norsk utleieforening, Heismontørenes fagforening og Arbeidstilsynet, i tillegg til forslagsstiller Cramo AS og representanter fra berørte faglige råd og relevante læreplangrupper. Cramo AS presenterte og utdypet forslaget og fikk flere innspill og spørsmål. Et spørsmål som ble diskutert var grensesnittet mellom elektrokompetanse, byggteknisk kompetanse og mekanisk kompetanse innenfor yrkesutøvelsen på byggheis. Udir må ha en tydeligere beskrivelse av utfordringsbildet for videre utredning av saken, og kommer derfor til å innhente mer informasjon fra forslagsstiller og andre relevante aktører. Ved behov vil Udir invitere til nye dialogmøter senere i prosessen. Berørte faglige råd (Faglig råd for elektro og datateknologi, Faglig råd for bygg- og anleggsteknikk og Faglig råd for teknologi og industrifag) skal involveres i prosessen i henhold til mandat og retningslinjer for faglige råd.

Vedtak

FRTEK tok saken til orientering.

69/2024 Rådsmøter vår 2025

Rådet ble enige om følgende møtedatoer for våren 2025

- Ons. 5. februar | 9-12 | digitalt
- Ons. 9. april | 9-15 | Udir (evt. vurdere å slå sammen med yrkes-NM i Førde 1.-4. april)
- Ons. 11. juni | 9-15 | Udir

70/2024 Eventuelt

- Info om Yrkes-NM
- Info om skole-NM og påmelding
- Forslaget om å tydeliggjøre læreplanen innen CNC-maskineringsfaget, noe hast